

НАПРЯМИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СИСТЕМИ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Матюха М. М.,

к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту

Київський національний університет технологій та дизайну (м. Київ)

Одне з найважливіших завдань управління будь-якого підприємства – з максимальною віддачою використовувати наявні в його розпорядженні ресурси (не тільки матеріальні, трудові, але і структурні ємності сучасного ринку, можливості залучення кредитних ресурсів тощо). А для цього як мінімум потрібна інформація про наявність таких ресурсів, яка є базою для підготовки і прийняття управлінських рішень. Регламентований бухгалтерський облік такої цільової інформації дати не може, оскільки цільове його направлення це система періодичного формування звітних даних. Для оперативного отримання необхідних даних на підприємствах має бути створена організаційна система управлінського обліку та звітності.

Дана система має бути тісно пов'язана з важливими функціями підприємства, істотно впливати на всі сторони його діяльності. Але особливо великий вплив вона робить на організацію облікової політики, систему управління доходами та витратами, систему планування фінансової та господарської діяльності.

Організаційна діяльність промислових підприємств необхідний процес, що забезпечує функціонування всього підприємства відповідно до його мети і завдань. Управлінський облік організаційної діяльності в якості свого основного завдання ставить забезпечення інформацією служб, відділів та виробничих підрозділів, сформованої і обробленої відповідно до цільових принципів та алгоритмів. Крім того, управлінський облік має представити оціночну та контрольну інформацію про господарську діяльність конкретних центрів виникнення витрат, відповідальності та рентабельності.

Система організації управлінського обліку визначається організаційною і виробничою структурою підприємства, побудовою внутрішнього економічного механізму господарювання. Особливості кожного підприємства впливають на побудову системи організації обліку. Разом з тим, мають місце і загальні принципи підприємства

направлені на внутрішньофірмове забезпечення інформацією управління (Рис. 1).

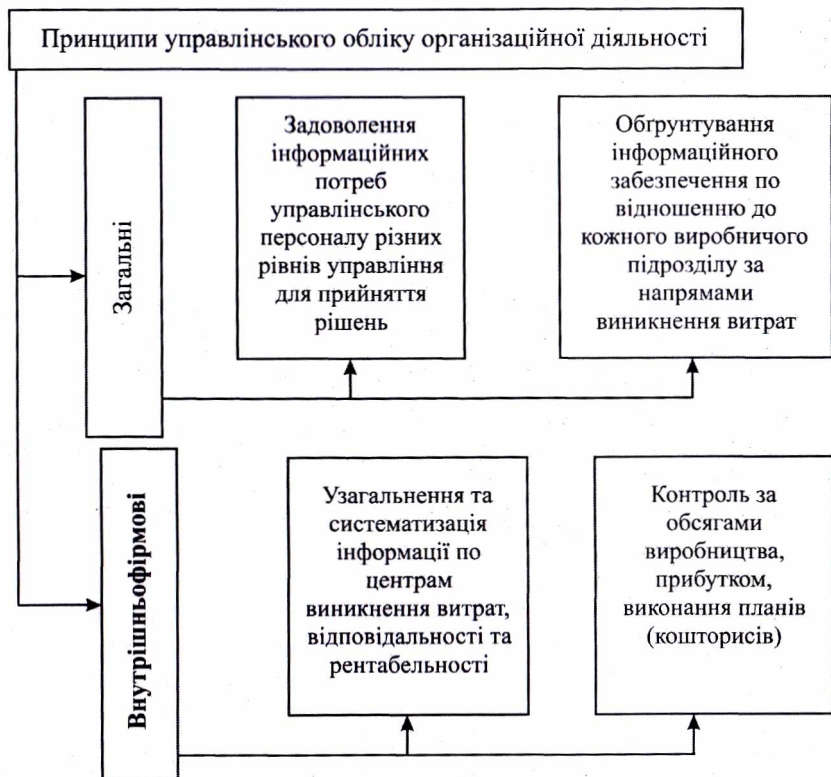

Рис. 1. Врахування загальних та внутрішньофірмових принципів організації управлінського обліку та звітності

Контрольна і оціночна інформація, яку формує управлінський облік організаційної діяльності, формується поетапно:

Перший (підготовчий) – визначення джерел інформації, збір вихідних даних, формування первинних аналітичних даних;

Другий (розрахунковий) – використання різного роду процедур обробки інформації, що завершуються формуванням аналітичної інформації;

Третій (використання) – процедури оцінки, контролю та представлення систематизованої інформації за виробничою діяльністю структурних підрозділів.

Секція 6. Управлінський облік, система контролінгу, прийняття рішень, оптимізація та прогнозування

Узагальнена інформація, що стосується осіб управління виробничою діяльністю підприємства, містить безліч підсистем, які дозволяють забезпечити релевантною інформацією одного менеджера або групу управлінців, які приймають рішення. Основними критеріями у побудові моделей управлінського обліку служать мета управління підприємством, система оцінки і контролю за витратами, рівень спеціалізації підрозділів, величина витрат, їх структура. Цим критеріям має відповідати постановка обліку по місцях виникнення витрат, центрам відповідальності за витрати, центрам рентабельності виробництва окремо взятого продукту. При цьому необхідно врахувати термінологічний апарат, що має місце при організації елементів управлінського обліку.

Зокрема, під місцем виникнення витрат необхідно розуміти окремий об'єкт аналітичного обліку, що створює можливість нормування, планування, окремого елемента обліку з метою спостереження, контролю та управління. Під центром відповідальності слід розуміти – окремий об'єкт обліку, що дозволяє поєднати в обліку місце виникнення витрат з відповідальністю менеджера, що очолює госпрозрахунковий підрозділ, де виникають витрати. Відповідно центр рентабельності – це об'єкт обліку, що дозволяє розглядати його дохід у вигляді випущеної продукції (виконаних робіт, наданих послуг) вимірюваних в грошовому вираженні.

Отже, організація управлінського обліку підприємства має відповідати загальним та специфічним принципами господарської діяльності підприємства. Спільними елементами організації управлінського обліку та звітності мають бути центри витрат, відповідальності і рентабельності.